

DŮLEŽITÉ KONTAKTY

DONA linka nonstop (telefonická linka – poskytuje konzultace pacientům/ <u>obětem domácího násilí</u> i pomáhajícím profesionálům)	2 51 51 13 13	Centrum krizové intervence nonstop	284 016 666
Bílý kruh bezpečí nonstop (pomoc <u>obětem trestných činů</u>)	257 317 110	Linka důvěry RIAPS nonstop	222 580 697
		ROSA (centrum pro týrané a osamělé ženy)	241 432 466 602 246 102

Ministerstvo zdravotnictví
České republiky

„Domácí násilí není problém pouze pro policii, soudy či sociální pracovníky, protože má závažné zdravotní důsledky.“

MUDr. Tomáš Procházka
Nemocnice na Homolce

INFORMACE:

OSPOD – Orgán sociálně-právní ochrany dětí – existuje při obecním úřadě každé obce s rozšířenou působností.

Azylové domy – kontakt na azylový dům v místě poskytnete příslušný sociální odbor obecního či městského úřadu, kontakt poskytnete i DONA linka.

Linky důvěry – každé větší město má svou Linku důvěry – kontakt najdete ve Zlatých stránkách, popřípadě vám jej poskytne příslušný sociální odbor obecního či městského úřadu a také DONA linka.

MĚJTE NA PAMĚTI

Úspěch své intervence neposuzujte podle aktivity pacientů. Oběť domácího násilí je nejvíce ohrožena na zdraví a životě právě v okamžiku, kdy se pokusí opustit násilného partnera/ku. Může trvat poměrně dlouho, než se k tomuto kroku odhodlá. Mnoho týraných osob potřebuje pomalý postup. Každá rada, každý projev podpory, každé laskavé slovo přiblíží týranou osobu k odhodlání svou situaci řešit.

KARTA PRO LÉKAŘE

Včasná detekce **domácího násilí** a kontakt s jeho obětí

„Domácí násilí je proces, kde v „předchorobí“ nacházíme drobné šarvátky, strkání, políčkování a k lékaři se oběť domácího násilí dostane až ve stadiu, kdy dochází k těžší újmě na zdraví. V tomto stadiu však proces domácího násilí nekončí a často vyústí až v těžkou újmu na zdraví či smrt.“

MUDr. Jan Hubert
Psychiater a soudní znalec

Máte-li jakékoli pochyby, potřebujete-li zjistit informace o postupech pomoci v případech domácího násilí, chybí-li vám kontakt na nějakou instituci či organizaci, neváhejte kontaktovat **DONA linku 2 51 51 13 13**. Tato nonstop telefonní služba disponuje kvalifikovaným personálem a širokou databází.

S oběťmi domácího násilí (dále DN) zejména ženami, seniory či zdravotně postiženými se můžete setkat i vy ve své každodenní praxi. Následující doporučení by vám mohla napomoci včas rozpoznat přítomnost domácího násilí v jejich životě a zvážit vhodný způsob pomoci.

CO JE DOMÁCÍ NÁSILÍ

Domácí násilí je **fyzické, psychické nebo sexuální násilí mezi intimními partnery**, tj. manžely, druhy apod.,

- ke kterému dochází **v soukromí**, tedy mimo kontrolu veřejnosti,
- intenzita násilných incidentů se zpravidla **stupňuje** a
- u oběti vede ke **ztrátě schopností** včas zastavit násilné incidenty a efektivně vyřešit narušený vztah.

Širší pojem „*násilí v rodině*“ zahrnuje také násilí páchané na dětech a násilí páchané na seniorech. I pro tyto případy platí rady obsažené v této kartě.

Domácí násilí je jednostranné, agresor a oběť si nikdy nemění role!

CO NENÍ DOMÁCÍ NÁSILÍ

- SPOR
- JEDNORÁZOVÝ INCIDENT
- VZÁJEMNÉ POTYČKY MEZI PARTNERY

ROZPOZNÁVÁNÍ OBĚTÍ DOMÁCÍHO NÁSILÍ

Oběti DN vám většinou samy od sebe nesdělí žádné informace o svém problému. Promluví však, jestliže jim budou kladeny jednoduché a přímé otázky nekonfliktním tónem a v důvěryhodném prostředí.

S pacienty o tomto problému nehovořte v přítomnosti jiných osob, zejména jejich partnerů či příbuzných. Někdy je těžké rozpoznat týranou osobu, jestliže nevyhledá pomoc v akutní fázi po incidentu. Tyto osoby často trpí studem a **mohou uvádět jiné důvody pro své potíže.**

Povzbudte pacienta/ku k rozhovoru.

Tažte se výslovně po incidentech DN,

pokládejte přímé otázky:

Stalo se někdy, že vás někdo blízký uhodil či jinak fyzicky napadl, nebo že vám vyhrožoval?

Děje se to nyní?

Cítíte se doma bezpečně?

I. JESTLIŽE PACIENT/KA PŘIPUSTÍ, ŽE JE OBĚTÍ DOMÁCÍ NÁSILÍ, POSTUPOJTE TAKTO:

1. DOKUMENTACE

- Záznam násilné události tak, jak ji pacient/ka popisuje (Pacient/ka sděluje, že...), včetně jména agresora, pokud je uváděno.
- Kompletní lékařská anamnéza a důležité momenty sociální anamnézy.
- Detailní popis zranění, možných příčin, mechanismu jeho vzniku a nabídnutých vysvětlení; výsledky souvisejících vyšetření; náčrty a průkazné fotografie zranění, je-li to možné.
- Názor, zda povaha zranění odpovídá vysvětlení pacienta/ky.
- Byla-li přivolána policie, zaznamenejte jméno policisty a vám známé provedené úkony.

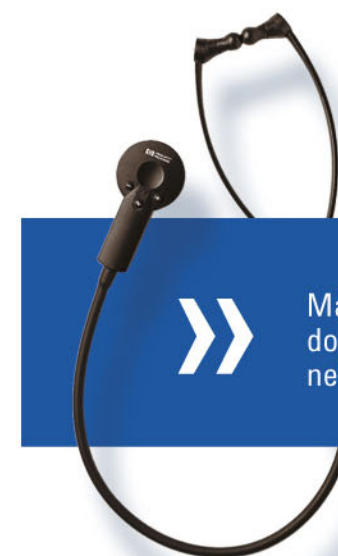
2. ZHODNOCENÍ RIZIK PRO PACIENTA/KU

Před propuštěním pacienta/ky zjistěte, zda se nebojí jít domů. Pokud se bojí, doporučujeme předat kontakt na DONA linku a případně na sociální pracovníci v nemocnici nebo v místě bydliště pacienta/ky.

SIGNÁLY ZVÝŠENÉHO RIZIKA

jsou, jestliže agresor:

- je držitelem stříelné zbraně;
- je abusérem alkoholu nebo jiných drog;
- opakovaně nebo nově vyhrožuje zabitím nebo sebevraždou;
- napadá i děti;
- již napadl i zakročující policisty;
- má sklon ke slídění či pronásledování oběti.

Máte-li jistotu, či jen podezření, že pacient/ka je obětí domácího násilí, doporučujeme kontaktovat příslušnou sociální pracovníci buď v nemocnici nebo v místě bydliště pacienta/ky.

3. ROZBOR MOŽNOSTÍ

A. Pacient/ka se nachází v bezprostředním nebezpečí

- Zjistěte, zda má rodinu či přátele, k nimž by mohl/a jít.
- Pokud ne, pokuste se zprostředkovat umístění v azylovém domě.
- Není-li volné místo, zabývejte se možnostmi hospitalizace pacienta/ky.

B. Bezprostřední nebezpečí nehrozí

- Poskytněte pacientovi/pacientce kontakt na organizace pro pomoc obětem trestných činů a na krizové linky.

II. JESTLIŽE PACIENT/KA POPÍRÁ PODEZŘENÍ NA DOMÁCÍ NÁSILÍ NEBO NECHCE O PROBLÉMU HOVOŘIT:

1. Sledujte okolnosti budící podezření na DN:

Spolehlivý marker neexistuje, DN je pravděpodobnější v těchto případech:

- Vícečetná zranění, zejména hlavy, obličeje a krku.
- Četná obranná zranění.

Povinnost oznámit trestný čin » trestní zákon § 168
Zjistíte-li týrání dětí (případně jiné svěřené osoby), vždy hlasejte případ policii.

Povinnost přezkat trestný čin » trestní zákon § 167
Zjistíte-li pohlavní zneužívání dítěte, případně jiné svěřené osoby, vyplývá pro vás ze zákona povinnost tento trestný čin přezkat. Tzn. učinit takové

opatření, aby pachatel nemohl ve svém jednání pokračovat. Například své zjištění oznámíte OSPOD nebo policii.

Doporučení:
Zjistíte-li, že v domácnosti postižené násilím mezi dospělými žijí děti, vždy hlasejte případ orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

- Delší časový úsek mezi vznikem zranění a vyhledáním lékařské pomoci.
- Neuspokojivá vysvětlení zranění („pád ze schodů“).
- Jakékoli zranění ženy během těhotenství, zejména zranění břicha a prsou.
- Anamnéza traumatu.
- Neurčité somatické stesky.
- Psychické problémy jako deprese, sebevražedné představy, úzkost, poruchy spánku.
- Partner/ka, případně příbuzní, kteří se zdají být přesprávilš ochranitelští a jsou neustále blízko pacienta/ky.

2. Je-li přítomen některý z těchto symptomů, ptejte se dále a konkrétně:

Vypadá to, jako by vás někdo uhodil – jak se to stalo?

Lidé, kteří mají tyto potíže, bývají oběťmi násilí ve svých rodinách – děje se něco takového u vás?

Při kladných odpovědích postupujte podle výše uvedeného návodu (viz I.).

Jestliže **pacient/ka** nadále **popírá násilí, ale vy jste přesvědčeni o jeho přítomnosti**, zadokumentujte svůj názor a informujte pacienta/ku, kde může hledat pomoc, pokud se pro takový krok v budoucnu rozhodne (kontakt na organizace pro pomoc obětem trestných činů, krizové linky).